

Relats compartits: una experiència col·laborativa entre biblioteques per visibilitzar les escriptores

Autores

Sandra Pérez Roig i Mireia Castellón Fuster (Biblioteca de la UOC)

Marta García Rodríguez (Biblioteca de la UCJC)

Resum

La campanya **Relats compartits** és una iniciativa conjunta entre la Biblioteca de la Universidad Camilo José Cela (UCJC) i la Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) per commemorar el Dia de les Escriutores, que organitza la Biblioteca Nacional de España. La campanya anima el personal de biblioteques i futurs professionals de la informació, així com usuaris de biblioteques, a enregistrar audiolectures d'obres de domini públic de diferents autors amb l'objectiu de visibilitzar i difondre el llegat de les dones de la nostra literatura, en les diferents llengües oficials de l'Estat. Tot això, creant sinergies amb altres biblioteques per contribuir als objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. Aquest any 2024 celebrem la tercera edició de Relats compartits.

Resumen

La campaña **Relatos compartidos** es una iniciativa conjunta entre la Biblioteca de la Universidad Camilo José Cela (UCJC) y la Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) para conmemorar el Día de las Escritoras, organizado por la Biblioteca Nacional de España. La campaña anima al personal de bibliotecas y futuros profesionales de la información, así como a usuarios de bibliotecas, a grabar lecturas en audio de obras de dominio público de diversas autoras con el objetivo de visibilizar y difundir el legado de las mujeres en nuestra literatura, en las diferentes lenguas oficiales del Estado. Todo esto, creando sinergias con otras bibliotecas para contribuir a los objetivos de desarrollo sostenible (ODS) de la Agenda 2030. Este año 2024 celebramos la tercera edición de Relatos compartidos.

Abstract

The **Shared stories** campaign is a joint initiative between the libraries of the Camilo José Cela University (UCJC) and the Universitat Oberta de Catalunya (UOC) to commemorate Women Writers Day, which is organized by the National Library of Spain. The campaign encourages library staff, future information professionals and library users to make audio recordings of themselves reading public domain works by various women writers, with the goal of highlighting and disseminating the legacy of women in our literature, in Spain's different official languages. All of this creates synergies with other libraries to contribute to the 2030 Agenda's Sustainable Development Goals (SDGs). In 2024 we ran the Shared stories campaign for the third time.

Paraules clau: Relats compartits, escriptores, Agenda 2030, audiolectures, coneixement obert, experiència col·laborativa

Palabras clave: Relatos compartidos, escritoras, Agenda 2030, audiolecturas, conocimiento abierto, experiencia colaborativa

Keywords: Shared stories, Women writers, 2030 Agenda, Recorded readings, Open knowledge, Collaborative experience

Introducció

Relats compartits és un projecte que es va crear amb l'objectiu de fomentar la visibilitat i el reconeixement de les dones en el món de la literatura de llengua catalana, espanyola, gallega i basca. Aquesta iniciativa busca proporcionar un espai obert i accessible on es puguin exposar les obres d'autoria femenina en format d'audiolectura i text. A més, pretén promoure el coneixement i l'interès per l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) dins de l'àmbit bibliotecari.

1. Visibilitzant les escriptores

Les escriptores de la nostra literatura han estat infrarepresentades en comparació amb els seus col·legues masculins. La iniciativa Relats compartits busca donar visibilitat i posar en relleu les obres escrites per dones en llengua catalana, espanyola, gallega i basca.

1.1. Creació d'un espai dedicat a les escriptores

Amb l'objectiu de crear un canvi significatiu, Relats compartits es presenta també com una plataforma (Figura 1) que celebra i difon l'obra literària femenina, enriqueix el panorama cultural amb noves veus i perspectives, i té en compte també la diversitat d'accents, idiomes, etc.

Figura 1. Pàgina web de Relats compartits

Aquesta acció, a part de ser un acte de reconeixement a la contribució del talent femení a la literatura, compleix diferents qüestions que es valoren en l'Instrument d'Autoavaluació d'Igualtat de Gènere (IAIG) per a institucions culturals, una eina que permet identificar i reduir les desigualtats de gènere.

¿Dispone la página web de la institución cultural de un espacio específico —o de una web específica— dedicado a obras de autoría femenina o fondos documentales, eventos, actividades o exposiciones relacionados con el papel de la mujer en la cultura, la historia, el conocimiento o la igualdad de género? (IAIG, I.25).

¿Se ha creado en su institución un espacio, físico o digital, o redistribuido el espacio existente, para dotar de un lugar específico a obras de autoría femenina o a temáticas y actividades con perspectiva de género? (IAIG, II.5).

Aquesta plataforma d'obres d'escriptores no només fa difusió de la seva obra, sinó que també convida les persones que hi accedeixen a conèixer i ampliar informació sobre aquestes autores i la seva obra (Figura 2).

Figura 2. Enllaç per accedir a més informació sobre l'autora (per exemple, Carme Karr)

1.2. Diversitat lingüística: connectant cultures a través de les escriptores

Relats compartits té també com a objectiu celebrar la diversitat lingüística i cultural, fent difusió de les obres d'escriptores en llengua catalana, castellana, gallega i basca nacionals i internacionals. Amb aquesta iniciativa es generen sinergies amb altres biblioteques internacionals (Figura 3), emprant la literatura i la visibilització de les escriptores com a pont de connexió.

Figura 3. Aportacions d'audiolectures dutes a terme per biblioteques internacionals

2. Compromís bibliotecari amb l'Agenda 2030 i els ODS

Tal com promou la **Xarxa de Biblioteques Universitàries Espanyoles (REBIUN)**, les biblioteques poden contribuir als objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 establint i impulsant aliances que col·laborin amb aquesta finalitat i que afavoreixin la visibilitat dels nostres centres. Relats compartits és una iniciativa que compleix els ODS següents:

ODS 4. Educació de qualitat (Fita 5. Eliminar les disparitats de gènere en l'educació i garantir l'accés en condicions d'igualtat de les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els nens i nenes en situacions de vulnerabilitat, a tots els nivells de l'ensenyament i la formació professional).

ODS 5. Igualtat de gènere (Fita 5. Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública).

ODS 10. Reducció de les desigualtats (Fita 2. Potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seva edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o una altra condició).

ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles (Fita 4. Redoblar els esforços per protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món).

ODS 16. Pau, justícia i institucions sòlides (Fita 10. Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals).

ODS 17. Aliances per assolir els objectius (Fita 17. Fomentar i promoure la constitució d'aliances eficaces en les esferes pública, publicoprivada i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos de les aliances).

2.1. Reducció de desigualtats, sostenibilitat i accessibilitat

La campanya Relats compartits convida les diferents biblioteques a participar en una missió conjunta per a la consecució dels ODS, amb la creació d'una xarxa dedicada a assolir fites comunes. Amb Relats compartits visibilitzem les escriptores i reduïm les disparitats de gènere en l'educació. La pàgina web de Relats compartits és un espai on les obres de les escriptores que són de domini públic són accessibles i publicades amb una llicència de

Creative Commons CC-BY NC ND. Amb l'objectiu d'eliminar les barreres de l'accés a la cultura, la campanya posa a disposició aquestes obres en formats variats, inclosos l'audiolectura i el text (Figura 4). Això assegura que tothom, independentment de la seva capacitat lectora, tingui l'oportunitat de gaudir i aprendre de les aportacions literàries femenines.

Rosalía de Castro

Audiolectura	Textos
Adiós ríos, adiós fontes Llegit per María Isabel Casal Reyes , de la Biblioteca de la Universitat de Santiago de Compostela Edició 2022	Adiós ríos, adiós fontes
Cando a luniña aparece Llegit per Rebeca Rodríguez Dasilva , Biblioteca de la UOC. Edició 2024	Cando a luniña aparece
Airiños, airiños aires Llegit per Benito Vega González , Biblioteca de la Universitat Camilo José Cela (UCJC) Edició 2024	Airiños, airiños aires

Figura 4. Exemple d'audiolectures i textos de l'escriptora Rosalía de Castro

2.2. Creació d'aliances i sinergies amb altres biblioteques

Relats compartits és una iniciativa col·laborativa que serveix per enllaçar diferents biblioteques que treballen conjuntament per assolir objectius comuns. Aquesta cooperació no només enriqueix l'oferta cultural, sinó que també consolida la comunitat bibliotecària en conjunt. A través de les aportacions realitzades en forma d'audiolectures, Relats compartits creix i dona cobertura a una de les fites de l'ODS 17, atès que fomenta i promou la constitució d'aliances eficaces aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos d'aquestes aliances.

3. Metodologia

Relats compartits és una aventura col·lectiva que visibilitza les escriptores i celebra la literatura i la seva capacitat de connectar persones i cultures. A continuació, es detallen les fases per les quals passa el nostre projecte.

3.1. Preparació de l'activitat

En la primera fase del nostre projecte, ens centrem en la preparació i l'organització dels recursos necessaris per a una participació reeixida. Els elements clau d'aquesta fase són els següents:

- **Selecció de lectures.** Es trien amb cura obres d'escriptores que siguin de domini públic, garantint una diversitat de veus i perspectives literàries. Cada any es revisa la pàgina *Autores en dominio público* per tal d'anar ampliant el nombre d'escriptores en cada edició.
- **Redacció de bases i política de privacitat.** S'estableixen les bases de la convocatòria i es redacta una política de privacitat clara, assegurant la transparència i el respecte per les dades personals dels participants.
- **Creació de la pàgina d'inscripció.** Es dissenya una pàgina d'inscripció intuïtiva i accessible i es facilita el procés de registre dels interessats (Symposium).
- **Elaboració de materials de suport.** Es desenvolupen materials, tutorials i guies detallades que assisteixen els participants en l'enviament dels seus àudios, fet que proporciona una experiència enriquidora i sense entrebancs.

3.2. Llançament de l'activitat (23 d'abril, Sant Jordi)

La segona fase del projecte, la de llançament de l'activitat, coincideix amb la diada de Sant Jordi. Aquesta fase es caracteritza pels aspectes següents:

- **Reunions prèvies.** S'organitzen trobades amb el personal bibliotecari participant per alinear objectius, compartir visions i preparar-se conjuntament per a l'activitat.
- **Contacte amb llistes de distribució.** Es fa una comunicació efectiva amb llistes de distribució com Iwetel, per informar la comunitat bibliotecària de la iniciativa i involucrar-la en el projecte.
- **Publicació en blogs especialitzats.** S'aprofita l'espai en blogs especialitzats per expandir l'abast de la iniciativa, a fi d'arribar a un públic més ampli i divers.
- **Publicació en webs institucionals.** Es garanteix la visibilitat del projecte mitjançant la publicació en les pàgines web de les biblioteques de les nostres institucions, a fi d'assegurar l'accés a la informació per a tots els interessats.

3.3. Gestió i dinamització de l'activitat

Aquesta fase és essencial per garantir la participació i la qualitat del projecte. Aquestes són les accions que duem a terme:

- **Contacte amb les persones inscrites.** Establim una comunicació directa i personalitzada amb els participants inscrits, els proporcionem suport i els resollem dubtes per garantir una experiència fluida i satisfactòria.
- **Dinamització de l'activitat.** A través de les nostres xarxes socials, implementem estratègies que fomenten la participació activa i mantenen l'interès dels participants.
- **Control i edició d'àudios rebuts.** Fem una revisió dels àudios rebuts i en fem l'edició, en cas necessari, per millorar-ne la qualitat.

3.4. Difusió i comunicació de l'activitat (Dia de les Escritores)

En aquesta fase duem a terme una sèrie d'accions dissenyades per maximitzar l'impacte i la visibilitat de la nostra iniciativa, que tenen, com a objectiu final, la comunicació per commemorar el Dia de les Escritores (el dilluns més pròxim al 15 d'octubre).

- **Creació de la pàgina web de la UOC i vídeo promocional.** Hem desenvolupat una pàgina web dedicada a la iniciativa dins del portal de la UOC, que serveix com a punt central d'informació i recursos sobre el projecte. A més, en cada edició, produïm un vídeo promocional que captura l'essència de la iniciativa i convida a la participació activa.
- **Inscripció i presentació de l'activitat el Dia de les Escritores a la BNE.** Relats compartits es presenta com una de les accions que es duen a terme per commemorar el Dia de les Escritores, a la Biblioteca Nacional de España (BNE). Es destaca la importància de la nostra tasca i s'estableixen connexions amb altres entitats.

3.5. Avaluació de l'activitat

Aquesta és l'última fase del projecte. Ens permet analitzar l'impacte que ha tingut i ens ajuda a planificar i optimitzar futures iniciatives. Aquestes són les accions que duem a terme:

- **Avaluació i anàlisi de resultats.** Analitzem els resultats obtinguts i examinem les dades de participació, tant pel que fa a tipologies de biblioteques com de participants, per determinar l'èxit del projecte. A escala qualitativa, recollim els suggeriments i comentaris que ens arriben de les persones que han participat en la campanya.
- **Avaluació de l'impacte de la comunicació.** S'analitzen l'abast i l'efectivitat de la comunicació de la campanya Relats compartits, i es valora com les estratègies implementades han influït en la participació i la percepció pública. També s'avalua l'impacte que han tingut les nostres publicacions, i s'analitza el nombre de visites i reaccions.

4. Anàlisi de Relats compartits. Dades i resultats

Relats compartits és un projecte col·laboratiu que ha crescut significativament des de la seva creació, amb un augment d'escriptores en domini públic i en el nombre de participants, de biblioteques col·laboradores i d'audiolectures generades. Aquest any 2024 es duu a terme la tercera edició de la campanya, que encara no ha acabat. Aquestes són les dades significatives assolides actualment (juliol del 2024).

4.1. Participants finals

Considerem participants finals aquelles persones que s'han inscrit a la campanya i han participat en una audiolectura o més d'una. És important destacar que en la convocatòria del 2023 vam obrir l'accés a biblioteques internacionals i vam estendre la participació en els estudiants de ciències de la informació i documentació. En l'edició del 2024, encara vigent, hem ampliat la participació en usuaris de les biblioteques:

- 1a. edició (2022): 46 participants.
- 2a. edició (2023): 51 participants.
- 3a. edició (2024): 98 participants (dades provisionals juliol del 2024).

4.2. Biblioteques participants

Les biblioteques que han participat en la campanya Relats compartits provenen de tot Espanya. Tal com s'ha esmentat anteriorment, a partir de la segona edició, s'ha ampliat la participació a biblioteques internacionals:

- 1a. edició (2022): 18 biblioteques.
- 2a. edició (2023): 28 biblioteques.
- 3a. edició (2024): 44 biblioteques (dades provisionals juliol del 2024).

En l'àmbit general, presentem de forma gràfica les dades de les biblioteques participants en funció de la procedència geogràfica i la tipologia de biblioteca:

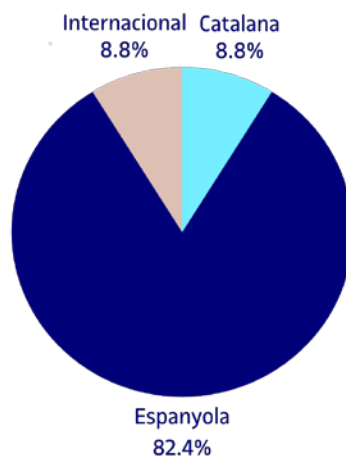

Figura 5. Procedència de les biblioteques participants en Relats compartits

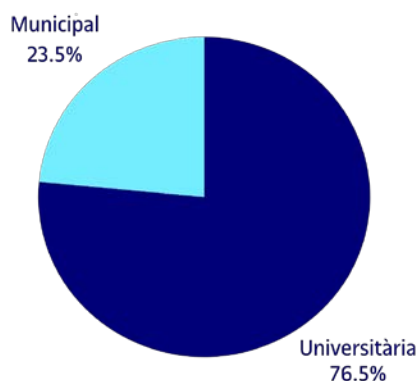

Figura 6. Tipologia de biblioteques participants en Relats compartits

4.3. Audiolectures

Totes les audiolectures de la campanya **Relats compartits** estan disponibles en línia i de manera gratuïta, amb llicència Creative Commons. A més, van acompanyades dels textos de les obres de domini públic. En cada edició hem incrementat el nombre d'escriptors i obres que es poden llegir. Per no repetir les lectures, eliminem de la tria de lectures per locutar aquelles obres que ja han estat llegides en edicions anteriors.

- 1a. edició (2022): 41 audiolectures.
- 2a. edició (2023): 44 audiolectures.
- 3a. edició (2024): 71 audiolectures (dades provisionals juliol del 2024).

4.4. Impacte de la campanya

Finalment, volem compartir quin ha estat l'impacte de la campanya i la seva difusió per diferents mitjans i xarxes socials. Les dades que es presenten són de les dues primeres edicions, atès que l'anàlisi de l'actual campanya 2024 es durà a terme a finals d'any.

En la taula següent facilitem informació sobre les visites a la pàgina web de la campanya. Aquesta anàlisi s'ha dut a terme entre el període comprès entre l'1 de juny i el 19 de novembre del 2023.

Visites pàgina web			
Usuaris únics	Sessions	Durada mitjana de sessió	Esdeveniments
427	1112	3'42"	5142

Figura 7. Consum de l'espai web de la campanya

- **Usuaris únics.** El nombre de **427 usuaris únics** indica que tants usuaris individuals diferents han visitat la pàgina web durant el període de temps establert.
- **Sessions.** Hi ha hagut **1.112 sessions** en total, fet que suggereix que alguns usuaris han tornat a la pàgina múltiples vegades, ja que el nombre de sessions supera el nombre d'usuaris únics.

- **Durada mitjana de sessió.** Una durada mitjana de sessió de **3 minuts i 42 segons** pot indicar que els usuaris han estat moderadament compromesos amb el contingut de la pàgina, ja que han dedicat un temps a explorar-la.
- **Esdeveniments.** Amb **5.142 esdeveniments**, podem inferir que hi ha hagut una gran quantitat d'interacció per part dels usuaris. Això pot incloure clics, desplaçaments i obertura d'enllaços, entre altres accions.

També tenim informació sobre la procedència de les visites a la pàgina web de Relats compartits. Val a dir que, tot i que la majoria provenen principalment d'Espanya, hi ha també visites fetes des de l'Equador (19,7 %), Alemanya (10,9 %), els Estats Units (8,8 %) i Colòmbia (6,6 %).

5. Conclusió

La campanya Relats compartits ha demostrat ser una iniciativa reeixida que ha aconseguit un impacte positiu en la promoció i la visibilització de les escriptores. L'ambició de continuar creixent i enriquir la col·lecció d'audiolectures és un reflex del seu compromís amb la preservació i difusió del llegat literari de les dones, i amb el foment de la participació col·laborativa entre biblioteques.

Referències bibliogràfiques

Cultura x Igualdad. Ministerio de Cultura. s/d. <https://www.cultura.gob.es/cultura/mc/espacio-de-igualdad/cultura-por-igualdad.html> [Consulta: 06/08/2024]

Día de las Escritoras. Biblioteca Nacional de España. 2024. <https://diadelasescritoras.bne.es/> [Consulta: 06/08/2024].

García Rodríguez, Marta. "Súmate a la campaña 'Relatos Compartidos para visibilizar a las escritoras' con más de 40 bibliotecas participantes", *BiblogTecarios* (2023, 17 d'abril).

Objetivos y metas de desarrollo sostenible. Naciones Unidas. s/d. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-development-goals/> [Consulta: 06/08/2024].

Línea 4 - Agenda 2030. Red de Bibliotecas Universitarias y Científicas Españolas. s/d.
<https://www.rebiun.org/lineas-estrategicas/linea-4-agenda-2030> [Consulta: 06/08/2024].

Participa en la tercera edició de Relats compartits: comparteix la teva audiolectura.

Universitat Oberta de Catalunya (UOC). 2024.

<https://symposium.uoc.edu/114928/detail/participa-en-la-tercera-edicio-de-relats-compartits-comparteix-la-teva-audiolectura.html> [Consulta: 06/08/2024].

Relats compartits. Universitat Oberta de Catalunya. 2024.

<https://biblioteca.uoc.edu/ca/continguts/relats-compartits/index.html> [Consulta: 06/08/2024].

Relats compartits: 150 audiolectures per visibilitzar les escriptores. Universitat Oberta de Catalunya (UOC). 2024.

<https://biblioteca.uoc.edu/ca/actualitat/noticia/Relats-compartits-150-audiolectures-per-visibilitzar-les-escriptores/> [Consulta: 06/08/2024].